

Castilla-La Mancha

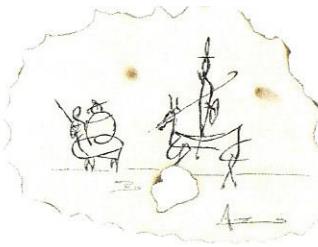
Consejería de Educación, Cultura y Deportes.

C.E.I.P. Santa Ana

C/Escultor Marco Pérez, 1 16003 CUENCA

Tel. 969 240638 Fax: 969 692346 E-mail: 16000863.cp@edu.jccm.es

<http://www.ceipsantaanacuenca.es>

Queridos compañeros del Colegio de Educación Infantil y primaria Curros Enríquez os escribimos esta carta porque necesitamos vuestra ayuda.

Estamos preparando un proyecto lleno de actividades para homenajear a Cervantes, en el IV Centenario de su muerte, y nos gustaría que nos mandáseis el Capítulo I, que aparece en su famoso libro de Don Quijote de la Mancha, escrito en gallego.

Esperamos vuestra contestación antes del día 6 de Abril, pues el texto que nos envíeis formará parte de la exposición que se llevará a cabo en el colegio.

Muchísimas gracias por vuestra colaboración y estamos a vuestra disposición para cuando vosotros también nos necesitéis.

Un saludo desde Cuenca de: Fermín, Martín y Antonio, de 4ºB, de colegio Santa Ana.

Podeis visitar nuestra página web: www.ceipsantaanacuenca.es

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

C.E.I.P. "CURROS ENRÍQUEZ" – OURENSE

Rúa Sáenz Díez, 52 C.P. 32003 OURENSE

Tfno Fax. 988372043 Email ceip.curros.ourense@edu.xunta.es

Capítulo Primeiro

Que trata da condición e exercizo do famoso fidalgo D. Quixote da Mancha

Nun lugar da Mancha, de cuxo nome non quero acordarme, non hai mais tempo que reivin un fidalgo dor de lanza en enteiro, adarga antiga, racín fraco e galgo corredor. Unha pata de algo maior vaca que carneiros, ralpicón ar maior noite, duelos e queberantos os rábedos, dentellar os venres, algúm pals-mins de engadida os domingos, consumían ar tres partes da súa facenda. O resto dela concluían raids de panos, calzar de veludos para ar festar coas súas pantuflas de mermis, ou dian de entre remana honrábase coa súa lá en gris fino. Tiña na súa cara unha ampa paralela dor corenta, e unha roberique non chegadea aos veinte, e un morro de campo e praza, que ari enrillalea o racín como tamalea a prodadeira. Fuixe a idade dos nos Fidalgo con cincuenta anos, era de complexión recia, reca de carnes enxertos de novos; gran madrugador e amigo da caza. Queren decir que tiña o roberenome de Quixada ou Querada (que nisto hai algunha diferencia dor autores que norte caro en villes), ainda que por conjecturas verosímiles deixare entender que se chama Quixano; pero isto importa poucos as nos contos; learta que na narración del nos se nai un punto da veridade.

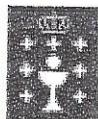

É, nois de saber, que este sobredito fidalgio, os intres que estaba ocioso (que eran os máis do ano) débase a ler libros de cabalerías con tanta afeción e gusto, que esqueceu case de todo punto o exercizo da cabeza, e ainda a administración da súa gendar; e chegou a tanto a súa curiosidade e desatinio nisto, que vendeu muitas ganechas de terra de sementado, para compras libros de cabalerías en que leen; e así levou a súa casa todos cantes puído haber deles; e de todos ningúns lle parecían tan ben como os que compuxo o gamero Feliciano de Silva: porque a claridade da súa persoa, e aquelas intricadas razons súas, parecíanlle de pérlos; e máis como chegaba a ler aqueles requebros e cartas de desafío, onde en moitas partes achabia escrito: "a razón do desprósito que é miña razón se fai, de tal mancira o miña razón enfraquece, que con razón me quiro da vosa germosura, e tomén como lia: os altos ceos que da vosa divindade divinamente vos estrelas se fortifican, e fámous mercedora do merecemento que merece a vosa grandezai". Con estas e semellantes razons perdía o polvo cabaleiro o xurz, e desvelábase por entendelos, e desentrançarlos o sentido, que non llo sacase, nin as entendese o mesmo Aristóteles, se resucitase para só iso. Non estaba moi ben vos feridas que don Belianis daba e recilia, porque se imaginaba que por gran des mestres que lle que lle curasen, non deixaría de ter o rostro e todo o corpo cheu de cicatrizes e sinais; pero con todo encorbia no seu autor aquel acabar o seu libro coa promesa daquela inacabable aventura, e muitas veces ouelle desexo de tomar a pluma, e darlle fin ao pé da letra como ali prometese; e sen ningunha dúbida fixese, e ainda saíse con iso, se outros maiores e continuos pensamentos non llo estorbosen.

Tivo moitas veces competencia co cura do seu lugar (que era o home docto graduado en Sigüenza), sobre cal fora mellor cabaleiro, Palmerín de Inglaterra ou Amadís de Gaula; mais maese Nicolás, barbeiro do mesmo pobo, dicía que ningún chegaba ao cabaleiro do Febo, e que se algúin se lle podía comparar, era don Galaor, irmán de Amadís de Gaula, porque tiña moi acomodada condición para todo; que non era cabaleiro melindroso, nin tan chorón coma o seu irmán, e que no da valentía non lle ía en zaga.

En resolución, el enfrascouse tanto na súa lectura, que se lle pasaban as noites lendo de claro en claro, e os días de turbio en turbio, e así, do pouco durmio e do moito ler, secóuselle o cerebro, de maneira que veu perder o xuixo. Enchéuselle a fantasía de todo aquilo que lía nos libros, así de encantamientos, como de pedencias, batallas, desafíos, feridas, requebros, amores, tormentas e disparates imposibles, e asentóuselle que tal modo na imaginación que era verdade toda aquela máquina daquelas soñadas invencións que lía, que para el non había outra historia más certa no mundo.

Dicía el, que o Cid Rui Díaz faga moi bo cabaleiro; pero que non tiña que ver co cabaleiro da ardente espada, que de só un revés partira por medio dous geros e descomunais xigantes. Melhor estaba con Bernardo do Carpio, porque en Roncesvalle matara a Roldán o encantado, valéndose da industria de Hérculos, cando agogou a Anteo, o fillo da Terra, entre os brazos. Dicía moito ben do xigante Morgante, porque con ser daquela xeración xigantesca, que todos son sachendosos e descomedidos, el só era agradable e ben criado; pero sobre todos estaba ben con Reinaldos de Montalbán, e máis cando o Vía saír do seu castelo e roubar cantos topaba, e cando en Allende roubou aquél ídolo de Mahoma, que era todo de ouro, segundo di a súa historia. Que daría el, por dar unha man de couces ao traidor de Galalón, á ama que tiña e áinda á súa sobrinha de engadido.

En efecto, rematado xa o seu xuizo; ven dar no máis estrano pensamento que xamais deu tolo no mundo, e foi que lle pareceu conveniente e necesario, así para o aumento da súa honra, como para o servizo da súa república, facerse cabaleiro andante, e ir por todo o mundo coas suas armas e cabalo a buscar aventuras, e exercitarse en toda aquilo que el leta, que os cabaleiros andantes se exercitaban, desfacendo todo xenero de agravio, e ponéndose en ocasións e perigos, onde acabádoas, cobrase eterno nome e fama.

Imaxinábase o pobre xa coroado polo valor do seu brazo polo menos do imperio de Trapisonda: e así con estes tan agradables pensamentos, levado do estrano gusto que neles sentía, deseja preisa a póner en efecto o que deseataba. E o primeiro que fixo, foi limpaz unhas azmas, que foran dos seus bisavós, que tomadas de orín e cheas de mofo, longos séculos había que estaban postas e esquecidas nun recuncho. Limpáuas e ade rezounas o mellor que pudo; pero viu que tinan unha grande farta e era que non tiña celada de encaixe, senón mozzión simple; mais a isto supliu a súa industria, porque de cartóns fixo un modo de media celada, que encaixada co mozzión, facía unha apariencia de celada enteira. É verdade que para probar se era forte, e podía estar ao risco dunha coitellada, sacou a súa espada, e deulle dous golpes, e co primeiro e nun punto desfixo o que fixera nunha semana: e non deixou de parecerlle mal a facilidade con que a facía anacos; e por asegurarse deste perigo, tornou a facer de novo, ponéndolle unhas barzas de gerro por dentro de tal maneira, que el quedou satisfeito da sua fortaleza; e, sen querer facer nova experiencia dela, elixiu na e tivo por celada sinísima de encaixe.

Foi logo ver ao seu rocín, e áínda que tiña máis cuartos que un real, e máis tachas que o cabalo de Gonela, que "tantum pellis", et "ossa fuit", paleceulle que nin o Bucéfalo de Alejandro, nin Babieca o do Cid se igualaban con el. Catro días pasáronlle en imaxinar que nome lle poñería: porque, segundo se dicia el a si mesmo, non era razón que cabalo de cabaleiro tan famoso, e tan bo el por si, estivese sen nome coñecido; e así procuraba acomodárselle, de maneira que declarase quen fora, antes que fose de cabaleiro andante, e o que era entón: pois estaba moi posto en razón, que mudando o seu señor estado, mudase el tamén o nome; e cobrárselle famoso e do estrondo, como conviña á nova orde e ao novo exercizo que xa profesaba: e así despois de moitos nomes que formou, borrou e quitou, engadiu, desfiguro e tornou a facer na súa memoria e imaxinación, ao fin veulle a chamar ROCINANTE, nome ao seu parecer alto, sonoro e significativo do que fora cando foi rocín, antes do que agora era, que era antes e primeiro de todos os rocíns do mundo. Posto nome e tan ao seu gusto ao seu cabalo, quixo poñerse a si mesmo, e neste pensamento, durou outros oito días, e ao cabo veu a chamarse DON QUIXOTE, de onde como queda derandito, tomaron ocasión os autores desta tan verdadeira historia, que sen dúbida se debía chamar Quixada, e non Quesada como outros quixerón di-

cir. Pero acordándose que o valeroso Amadís, non só se contentou con chamarse Amadís a secas, senón que engadiu o nome do seu reino e patria, por farta gloria, e chamouse Amadís de Gaula, así quixo, como bo cabaleiro, engadir ao seu o nome da súa, e chamarse DON QUIXOTE DA MANCHA, co que ao seu parecer declaraba moi avivo a súa linaxe e patria, e honrábaa con tomar o sobrenome dela.

Limpas, pois, as súas almas, feito do morrón celdada, posto nome ao seu rocin, e confirmándose a si mesmo, deuse a entender que non lle faltaba outra cousa, senón buscar unha dama de quen se namoran, porque o cabaleiro andante sen amores, era árbore sen follas e sen froito, e corpo sen alma.

Diciase el: se ou por mor das meus pecados, pola minha boa sorte, atópome por cá con algún xigante, como de ordinario lles acontaca aos cabaleiros andantes, e derrúbooo dun encontro, ou o parto por a metade do corpo, ou finalmente, vízoo a redondo, non seré ben tor a quem enviarlle prestado, e que entre e finquese de xeonllos ante min doce señra, e diga con voz humilde e rendida eu señra, son o xigante Caracolimbro, señor da insua Malidraria, a quien vencí en singular batalla o xamais como se deba encorriado cabaleiro D. Quixote da Mancha, o cal me mandou que me presentasse ante a vosa mercé, para que a vosa grandeza dispoña de min ao seu talante. Oh, como se alabou o noso bo cabaleiro, quando fixo este discurso, e más coro o achou a quen dar nome da súa dama! E foi, ao que se cre, que nun lugar preto do seu había unha moza labradora de moi bo parecer, de quen el un tempo andou amado, árida que segundo se entende, da xamais o soubo nin se deudou disa chámabase Aldonza Lorenzo, e a esta parreceulle ben darlle título de señra das seus pensamentos; e buscandolle nome que non desdixera molto do seu, e que tirasse e se encorriasse ao de princesa e gran

senhora, ven chamala DULCINEA DO TOBOSO, porque era natural do Toboso, nome ao seu parecer műrico e peregrino e significativo, como todos os demais que a el e ás súas cousas puxera.

